

ท่านศาสดา มุฮัมมัด จาก ประวัติศาสตร์

และการเคารพภักดี พระเจ้าภายในตัวมนุษย์ก็ไม่เกิดขึ้น
ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าคำสอนของอิสลามนั้นได้
เลือกทางที่อยู่ตรงกลางระหว่างจิตใจล้วน ๆ และวัตถุ
ล้วน ๆ และเป็นทางที่ประสานชีวิตทั้งสองฝั่งนี้เข้าไว้
ด้วยกัน ความจริงแล้วมนุษย์ไม่อาจที่จะบรรลุถึงความ
สมบูรณ์ของตัวเองในทางหนึ่งทางใดได้ ทั้งนี้เพราะเรา
ก็เห็นกันชัดแล้วว่าทุกสิ่งที่ถูกสร้างมาจะพัฒนาไปถึงความ
สมบูรณ์และเป้าหมายของการมีชีวิตอยู่ของมันโดยปัจจัย
ทางธรรมชาติและสัญชาติญาณที่มีมาแต่ดั้งเดิมของมัน
เอง และลักษณะกิจกรรมของสิ่งต่าง ๆ ก็เกี่ยวพันอยู่กับ
ลักษณะของอำนาจและเครื่องมือที่มันมีอยู่

ต่อฉบับที่แล้ว

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์คนทั้งสองกลุ่มนี้
เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ยิ่งไปกว่านั้น การเกิดขึ้นของคน
เหล่านี้โดยตัวของมันเองแล้วก็ยังเป็นพยานที่ดีที่สุดที่ชี้ให้
เราเห็นว่าธรรมชาติ ที่พระเจ้าเป็นเจ้าของประทานมาให้มนุษย์
นั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเดินเข้าหาชีวิตทางวัตถุและ
จิตใจ เพราะถ้าหากมนุษย์ปิดประตูไม่ยอมยุ่งเรื่องชีวิต
ทางสังคมและไม่พยายามทำอะไรเลย ชีวิตของเขาทาง
ด้านนี้ก็จะหมดไปเช่นเดียวกับทางด้านจิตใจ ในทางตรง
กันข้าม ถ้าหากเขาละทิ้งทางด้านจิตใจ เช่นเดียวกับไม่
ยอมให้สติปัญญาและเหตุผลอันเป็นสิ่งที่มนุษย์แตกต่าง
ไปจากสัตว์แล้วก็เท่ากับว่าเขากำลังทำเป็นมองไม่เห็น
ว่าตัวเขาเองได้ถูกประทานอำนาจแห่งการมองเห็นความ
แตกต่างระหว่างความจริงกับความไม่จริงมา

ดังนั้นมนุษย์ที่จริงจังไม่อาจมีชีวิตด้านเดียวไม่ว่า
จะเป็นด้านวัตถุและจิตใจ เพราะในด้านหนึ่ง ถ้าหาก
ปราศจากวัตถุ ชีวิตในโลกนี้ก็จะเป็นไปไม่ได้ ในทางตรง
กันข้าม ถ้าหากปราศจากชีวิตทางจิตใจ ความรู้ภายใน

มนุษย์ที่เป็นสิ่งหนึ่งของการสร้างสรรค์ก็รวมอยู่
ในกฎแห่งจักรวาลนี้ด้วย มนุษย์เป็นเจ้าของจิตวิญญาณ
ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อชีวิตอันไม่สิ้นสุด และไม่มีวันที่จะ
เสื่อมสลายหรือถูกทำลายนอกจากนั้นแล้วด้วยการทำ
กิจกรรมที่มีคุณค่า มนุษย์สามารถบรรลุถึงเป้าหมายแห่ง
ความสมบูรณ์ที่สูงกว่าความสุขหรือความพอใจอื่น ๆ
แต่ขณะเดียวกันวิญญาณแห่งสวรรค์ของเขาก็ผูกพันอยู่
กับเรือนร่างแห่งโลกที่มีเครื่องไม้เครื่องมือในการทำ
กิจกรรม และความสามารถในการใช้เครื่องไม้เครื่องมือ
ก็มีความสำคัญบางอย่างกับร่างกายยิ่งไปกว่านั้นธรรมชาติ
ของมนุษย์ก็นำมนุษย์ไปยังชีวิตทางสังคมและอารยธรรม
ด้วย และแน่นอนทางนำนี้ก็มิใช่ไว้เพื่อมนุษย์จะได้ไปถึง
เป้าหมายแห่งชีวิตและความสมบูรณ์ของเผ่าพันธุ์มนุษย์
เอง ความสมบูรณ์และความสุขของสิ่งถูกสร้างเป็นความ
สมบูรณ์และความสุข ซึ่งการสร้างสรรค์ได้กำหนดไว้
ให้แก่เขาในความเป็นจริง เพราะมนุษย์ที่ได้มีลักษณะ
เป็นภาพลวงตาหรือเป็นสิ่งที่ความคิดทางไสยศาสตร์จะ
สามารถวาดได้ความสุขของพุ่มกุหลาบก็คือการที่มันเติบโต

โตตามธรรมชาติของมันดำรงอยู่ตามธรรมชาติของมัน
ที่นำทางมัน ไม่ใช่จากการที่มันถูกนำไปปักที่แจกันทอง
หรือพระราชวังที่หรูหรา

ดังนั้นมันจะเป็นไปได้อย่างไรที่มนุษย์จะสามารถ
ไปถึงความสมบูรณ์และความสุขที่แท้จริงของตัวเองได้
นอกจากการใช้เครื่องมือทางวัตถุที่เขามีอยู่แล้วหรือ
นอกจากสภาพแวดล้อมทางสังคม? อิสลามได้สร้าง
สภาพแวดล้อมของชีวิตทางวัตถุของมนุษย์ให้เป็นพื้นฐาน
สำหรับการศึกษาโดยมีลักษณะทางสังคมทั้งสิ้นและ
เครื่องมือเครื่องมือทางวัตถุที่มนุษย์มีอยู่ก็สามารถถูกนำ
มาใช้ได้ทั้งสิ้นตามธรรมชาติดั้งเดิมที่มนุษย์ถูกประทาน
ให้มา ลักษณะภายในที่มนุษย์มีอยู่ได้วางกฎและคำสั่งที่
เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเรื่องสังคมและ การกระทำสากล
ที่เป็นหลักสูตรอันสมบูรณ์ สำหรับการศึกษาและความ
สมบูรณ์ของมนุษย์แล้วส่วนหนึ่งของคำสั่งเหล่านี้เป็น
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของมนุษย์กับพระเจ้า รวมถึงการ
แสดงออกซึ่งการเป็นบ่าวรับใช้ต่อหน้าความเป็นพระเจ้า
ของพระองค์ แสดงถึงความต้องการต่อหน้าความมั่งคั่ง
และความเป็นอิสระของพระองค์ แสดงถึงความต่ำต้อย
ต่อหน้าความยิ่งใหญ่ของพระองค์ แสดงถึงความโง่เขลา
ต่อหน้าความรู้ของพระองค์ แสดงถึงความไม่มีอำนาจ
ต่อหน้าพลังของพระองค์ และแสดงถึงการยอมจำนน
ต่อหน้าพระองค์ยิ่งไปกว่านั้นการสำแดงออกดังกล่าวนี้นี้
ก็ถูกกำหนดออกมาเป็นลักษณะทางสังคมอย่างเช่น การ
นมัสการร่วมกันในแต่ละวันและเป็นกลุ่มใหญ่ขึ้นในวัน
ศุกร์ และเป็นการชุมนุมที่ใหญ่ขึ้นกว่านั้นอีกในการไป
ทำฮัจญ์

ส่วนที่สองของคำสั่งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์
ในสภาพแวดล้อมทางสังคมและต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
แน่นอนในหน้าที่นี้ซึ่งก็คือกฎหมายอิสลามความสำนึก
ในการรับผิดชอบต่อพระเจ้าแต่ถูกนำมาคิดบัญชี เพราะ
มนุษย์จะต้องยอมจำนนต่อเจตนารมณ์ของพระองค์เท่านั้น
พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือทุกพฤติกรรมจะต้องถูกปฏิบัติ
ภายใต้ร่มเงาของหลักการพื้นฐานของอิสลาม 3 ประการ
ดังนี้คือ

- 1) เอกภาพของพระเจ้า
- 2) ความเป็นศาสนา
- 3) ความเชื่อในวันสุดท้าย

“จงกล่าวเถิด โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย พวกท่านจงมา
สู่อัฒม์แห่งความเสมอภาคระหว่างเราและพวกท่านเถิด
นั่นคือเราจะ ไม่เคารพสักสิ่งอื่น ไตนอก ไปจากพระองค์
อัลลอฮ์และเราจะ ไม่ตั้งภาคีอื่น ไตเทียบเคียงกับพระองค์
และเราจะ ไม่แต่งตั้งบางคนขึ้นมาเป็นผู้อภิบาลนอกเหนือ
ไปจากอัลลอฮ์ แต่ถ้าพวกเขาหันหลังให้กับพวกเจ้าทั้งหลาย
จงกล่าวเถิด ท่านทั้งหลายจงเป็นสักขีพยานว่า แท้จริงพวก
เราเป็นผู้ยอมจำนน และนอบน้อม (กรูอาน 3.64)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ก็เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า
ในอิสลามทางที่จะต้องปฏิบัติตามในชีวิตได้ถูกสั่งและ
ถูกจัดไว้ในลักษณะที่ชีวิตทางสังคมและชีวิตทางวัตถุ
ของมนุษย์ถูกรวมตัวด้วยกันเป็นเซลล์หนึ่งซึ่งในนั้นชีวิต
ทางจิตวิญญาณจะได้รับการเลี้ยงดู ความสว่างทางจิตใจ
ภายในของมุสลิมก็คือการที่พฤติกรรมทางสังคมและพฤติ-
กรรมส่วนตัวมองเขามีส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจของเขาและ
ทำให้รัศมีของมันแรงกล้าขึ้น ถึงแม้ว่าทางภายนอกเขา
จะอยู่ท่ามกลางฝูงชนเขาก็จะอยู่ในความสันโดษทางจิตใจ
กับความลับของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของและเดียวกัน เขาจะวิ่งไป
ที่นั่นที่นี้ในการแสวงหาเป้าหมายทางวัตถุและเผชิญกับ
เหตุการณ์ที่ทั้งขมทั้งหวานทั้งสุขและทุกข์ทั้งสวยงามและ
น่าเกลียด และถึงแม้ว่าเขาจะวุ่นวายอยู่กับเรื่องของโลก
ภายนอกที่แสนจะสับสนวุ่นวาย หัวใจของเขาก็ยังเป็น
อิสระ และเกิดขึ้นในโลกแห่งความสงบ ซึ่งในนั้นเขาจะ
เห็นพระพักตร์ของพระเจ้า ไม่ว่าเขาจะมองไปที่ไหน
“และทั้งทิศตะวันออกและตะวันตกเป็นสิทธิของอัลลอฮ์
ดังนั้นไม่ว่าพวกเขาจะหันไปทางใดก็ตาม ณ ที่นั้นย่อมเป็น
ที่สถิตย์แห่งอัลลอฮ์” (กรูอาน 2 : 115)

มุสลิมที่เคร่งครัดในศาสนาจะขยายชีวิตทางด้าน
จิตวิญญาณของเขาไปยังทุกด้านของชีวิตทางวัตถุของเขา
ไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ไหนและไม่ว่าเขาจะทำอะไร เขาจะติด
ต่อกับพระเจ้าอยู่ตลอดเวลา ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ
ตัวเขาในโลกวัตถุเป็นเพียงกระจกบานหนึ่งซึ่งจะสะท้อน
ให้เขาเห็นพระเจ้า ส่วนผู้ที่มิใช่มุสลิมซึ่งหันไปยังชีวิต
ทางจิตวิญญาณนั้นจะคิดว่าชีวิตประจำวันและชีวิตโดย
ธรรมชาติของเขาเป็นม่านที่กั้นระหว่างพวกเขาและความ
ความจริงที่พวกเขากำลังแสวงหาด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงถูก
บีบให้ต้องละทิ้งชีวิตตามปรกติและดำรงชีวิตด้วยลักษณะ
แปลก ๆ ในการค้นหาความสมบูรณ์ทางจิตใจ ไม่ว่าวิธี

การนั้นจะดีอย่างไร แต่จากทัศนะของคนที่ดีดำรงชีวิต โดยปกติแล้วมันเป็นทางที่ยากต่อการปฏิบัติตามและการที่จะดำรงรักษามันไว้ก็ต้องใช้พลังเจตนาที่อยู่ในขั้นสูงมาก อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ปฏิบัติตามชีวิตทางจิตวิญญาณตามแนวทางของอิสลามรู้ดีว่า วิธีทางเช่นนั้นก็ยิ่งง่ายกว่าอิสลาม เพราะคนประเภทที่กล่าวมาเล่นทั้งชีวิตประจำวันและหนีออกไปจากความยุ่งยากที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ คนประเภทนี้ได้ตั้งสิ่งกีดขวางขึ้นในทางที่จะไปสู่ความสมบูรณ์ที่การสร้างสรรค์และปัจจัยต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ถูกจัดเตรียมไว้ให้แล้ว พวกเขาได้คิดวิถีทางตามความนึกคิดของตัวเองขึ้นมา แต่มันเป็นปัญหาว่า พวกเขาเคยถึงเป้าหมายที่การสร้างสรรค์กำหนดไว้ให้หรือเปล่า

นอกจากนั้นแล้ว ถ้าให้โลกและทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในโลกเป็นการสร้างสรรค์ของพระเจ้า และปรากฏการณ์ของโลกแต่ละอย่างเป็นไปตามกฎแห่งการดำรงอยู่ของมัน เป็นสัญญาณแห่งความจริงและเป็นกระจกที่แสดงให้เห็นพระเจ้า และถ้าให้มนุษย์เป็นไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่แสดงถึงลักษณะดั้งเดิมของเขา เป็นหนึ่งในสัญญาณเหล่านี้แล้ว ก็เป็นเรื่องจำเป็นที่ในชีวิตทางด้านจิตวิญญาณ (หนทางแห่งการรู้จักตนเองและพระเจ้า) จะต้องยอมรับพระเจ้าในทุกสถานการณ์ กระจกเหล่านี้ทั้งหมดจะต้องถูกใช้ไปในการหาความรู้ของพระเจ้าและในการไตร่ตรองถึงความสวยงามของพระองค์ เพราะถ้าหากไม่เช่นนั้นแล้ว ความพยายามของมนุษย์จะไม่ได้รับอะไรมากไปกว่าความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ หรือความโง่เขลาที่สมบูรณ์แบบ

ความรู้และวิทย์ปัญญาจากทัศนะของอิสลาม คนที่ศึกษาศาสนาและลัทธิของโลกอย่างเคร่ง ๆ จะเห็นได้ทันทีว่า อิสลามให้เกียรติและสนับสนุนการแสวงหาความรู้ที่ไม่มีศาสนาหรืออุดมการณ์ใดมาเทียบได้ คัมภีร์กุรอานกล่าวไว้ว่า “ผู้ที่รู้จะเหมือนกับผู้ที่ไม่รู้กระนั้นหรือ” (กุรอาน 39 : 9) และยกย่องฐานะของความรู้ไว้ด้วยสำนวนที่สวยงาม ท่านศาสดาเองก็กล่าวว่า “การแสวงหาความรู้เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน” “และจงแสวงหาความรู้ตั้งแต่เปลจนถึงหลุมฝังศพ” “จงแสวงหาความรู้แม้จะต้องไปไกลถึงเมืองจีน” นอกจากนั้นแล้ว คัมภีร์กุรอานก็ยังได้กำชับผู้ปฏิบัติตามมิให้ห่างจากหนทางแห่งความรู้หรือปฏิบัติตามสิ่งที่เป็นเพียงข้อสมมุติฐาน และ

อย่ายอมรับสิ่งใดที่ผ่านตา ผ่านความคิดโดยมิได้ไตร่ตรอง เพราะเขาจะต้องรับผิดชอบต่อความเชื่อของเขา “และเจ้าอย่าถือตามสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ เพราะแท้จริง หู ตา และจิตใจ ทั้งหมดเหล่านั้นจะต้องถูกสอบสวนทั้งสิ้น” (กุรอาน 17 : 36)

ดังเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า อิสลามสนับสนุนผู้ปฏิบัติตามให้แสวงหาความรู้สุดกำลังความสามารถที่มีอยู่ และในเรื่องนี้อิสลามได้กำหนดให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายทางศาสนาเป็นเรื่องบังคับ “และผู้ศรัทธาไม่พึงออกไป (สู่สนามรบ) .พร้อมกันทั้งหมด โฉนเล่มิให้คณะหนึ่ง ๆ ของทุก ๆ หมู่ของพวกเขากออกไป (สนามรบ) เพื่อ (หมู่อื่นที่อยู่รั้งหลังจะได้เล่าเรียน) หาความเข้าใจในศาสนา เพื่อจะได้ตักเตือนพวกพ้องของเขาทั้งหลาย” (กุรอาน 9 [122)

ประเด็นสำคัญที่จะต้องคำนึงก็คือ ความสามารถของแต่ละคนในการเข้าใจวิชาการและสัจธรรมทางสติปัญญานั้นแตกต่างกัน บางคนไม่มีสติปัญญาในการที่จะคิดอย่างมีเหตุผล ดังนั้น ด้วยสติปัญญาระดับนี้ คนจำพวกนี้จึงต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยการใช้แรงงาน และจมอยู่กับวัตถุ ในขณะที่คนอื่นอีกพวกหนึ่งมีความคิด มีสติปัญญาในการเข้าใจแนวความคิดและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็ยังมีคนอื่นอีกพวกหนึ่งที่ไม่ยอมสนใจทั้งความคิดและการใช้แรงงาน แต่เกลียดโลกมืดแห่งวัตถุ ความสวยงามจอมปลอม และความสุกใสที่ไม่จริง จึงมุ่งแต่สนใจในเรื่องโลกหน้าเพื่อหาความสวยงามที่ไม่มีวันสิ้นสุด และถือว่าโลกนี้เป็นเพียงภาพลวงตาเท่านั้น คนพวกนี้สามารถเข้าใจความจริงและความลึกลับของโลกหน้าได้ด้วยจิตภายใน

ด้วยเหตุที่มนุษย์มีความแตกต่างกันนี้เอง อิสลามจึงได้ส่งคนแต่ละกลุ่มด้วยภาษาที่แต่ละกลุ่มเข้าใจ สำหรับกลุ่มที่หนึ่ง อิสลามสอนโดยอาศัยแต่เพียงเรื่องภายนอกและรูปแบบของศาสนา ส่วนกลุ่มที่สอง อิสลามสอนโดยวิธีการทางสติปัญญา ในขณะที่สอนกลุ่มที่สามให้ต่อสู้กับจิตใจและขัดเกลาหัวใจให้บริสุทธิ์ ในทำนองเดียวกัน คัมภีร์กุรอานได้กล่าวว่า “พระองค์ทรงประทานน้ำลงมาจากฟากฟ้า แล้วลำน้ำต่าง ๆ ไหลไปตามปริมาณของมัน” (กุรอาน 13 : 17)

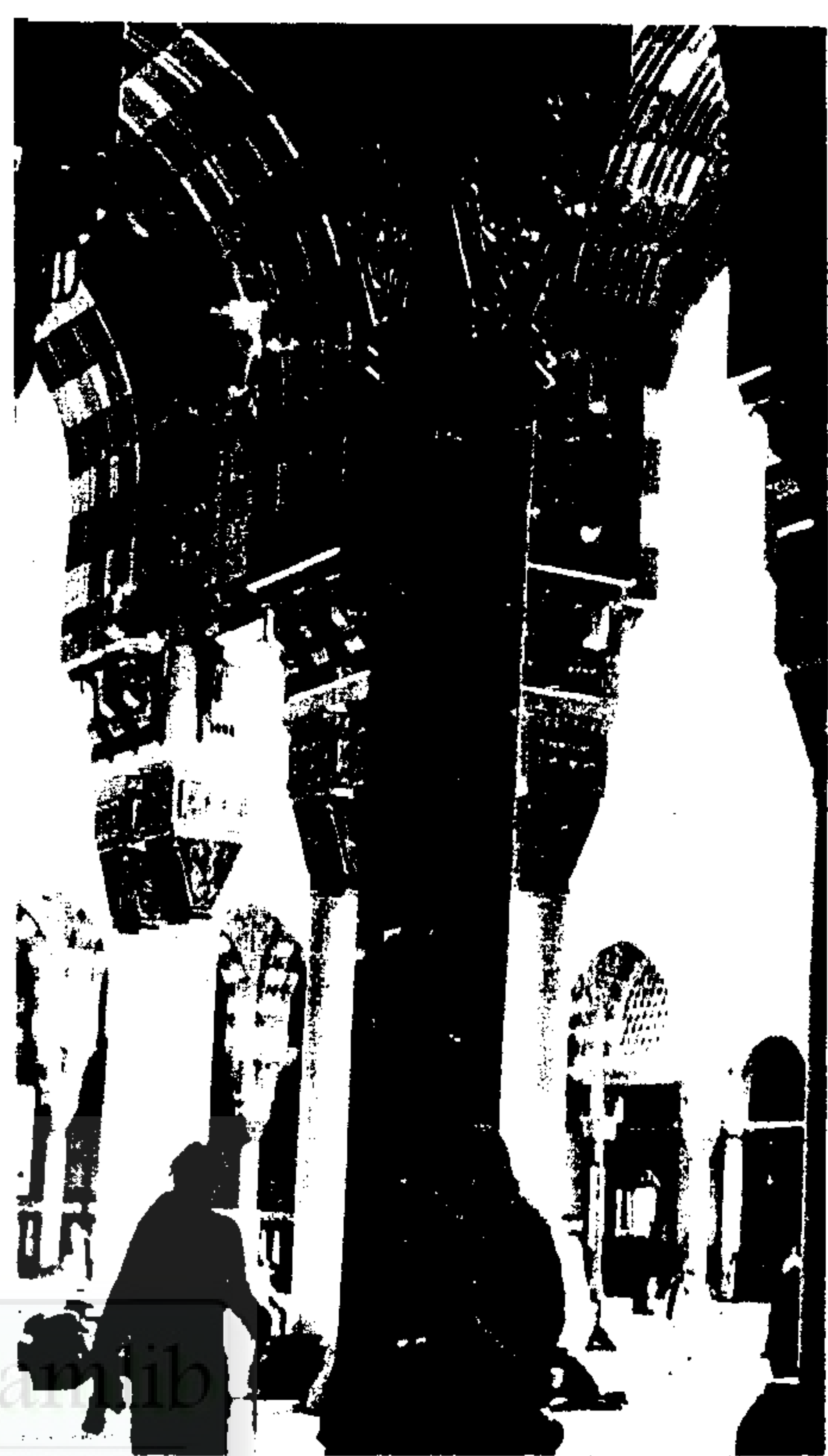
ท่านศาสดาได้กล่าวว่า “เราศาสดาได้ถูกบัญชาให้พูดแก่มนุษย์ตามสภาวะความเข้าใจของเขา”

สำหรับคนที่นับถืออิสลามและไม่ได้สัมผัสการใช้เหตุผล อิสลามก็เพียงแต่สั่งให้เขาปฏิบัติอย่างง่าย ๆ เช่น การสั่งให้ทำความดี และห้ามมิให้ทำความชั่ว ซึ่งคำสั่งเช่นนี้เราจะพบได้เป็นจำนวนมากในคัมภีร์กุรอาน ในคำพูดของท่านศาสดาและคำพูดของอิมามต่าง ๆ

แน่นอน ในกรณีของหลักการศาสนาทั้งสามประการ (คือเรื่องเอกภพของพระผู้เป็นเจ้า ความเป็นศาสดาและการตัดสินในวันสุดท้าย) โดยธรรมชาติดั้งเดิม มนุษย์สามารถที่จะใช้สติปัญญาในขั้นง่าย ๆ ได้ ดังนั้น เขาจะไม่ยอมรับสิ่งใดนอกไปจากความรู้ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วและความจริง วิธีนี้จะเป็นสิ่งที่เตรียมการพิสูจน์ให้เขายอมรับคำสอนและคำสั่งที่เหลืออยู่ซึ่งเขาได้ยอมรับโดยไม่ต้องใช้เหตุผลเพราะสัจธรรมแห่งหลักการของความเป็นศาสดานั้นพิสูจน์ว่าคำพูดของท่านศาสดาที่มาถึงเรานั้นเป็นที่ถูกต้องแล้ว

ในเรื่องของวิธีการใช้สติปัญญา อิสลามจะสอนบรรดาคนที่มีสัมปชัญญะ และผู้ที่มีความสามารถให้ทำความเข้าใจทฤษฎีและข้อโต้แย้งทางวิชาการด้วยการใช้สติปัญญา พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ อิสลามได้นำพวกเขาไปยังที่ซึ่งธรรมชาติแห่งการแสวงหาความจริงยอมรับได้ทันที อิสลามมิได้กำหนดหลักการและความเชื่อให้เขาตั้งแต่ที่แรกแล้วก็ป้องกันหลักการและความเชื่อโดยการให้เหตุผลและข้อพิสูจน์ คัมภีร์กุรอานและแบบอย่างคำสอนของท่านศาสดาตลอดจนคำพูดของบรรดาอิมามต่าง ๆ ที่อธิบายความหมายและวัตถุประสงค์ของกรอานให้ชัดเจนก็เต็มไปด้วยการใช้สติปัญญาประเภทนี้แล้ว ในคำพูดเหล่านั้น ความเชื่อและคำสอนของอิสลามได้ถูกอธิบายรายละเอียดด้วยวิธีการที่ง่าย ๆ และมีข้อพิสูจน์ที่ชัดเจน และในทำนองเดียวกัน ในการอธิบายนั้นก็มีการพูดถึงผลประโยชน์ทั่ว ๆ ไปของกฎหมายและคำสอนของอิสลามด้วย

เราจะต้องไม่คิดว่า ถ้ามุสลิมคนใดหรือสังคมอิสลามทั่วไปไม่เข้าใจคำสอนของอิสลามที่วันหนึ่งส่วนใดแล้ว คำสั่งนั้นควรจะถูกลดค่า เพราะดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า กฎหมายของอิสลามนั้นถูกประทานผ่านทางศาสดาและข้อพิสูจน์ถึงความเป็นศาสดาที่แท้จริงนั้นก็เพียงพอแล้วที่จะพิสูจน์ว่ากฎหมายนี้ใช้ได้แม้ว่าเราอาจจะไม่มีเหตุผลรายละเอียดสำหรับมันก็ตาม

วิธีการขัดเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์ คองกลุ่มที่สามคือคนที่กระตือรือร้นพร้อมที่จะสละความผูกพันอยู่กับวัตถุและหันห่างออกจากสิ่งประดับประดาและความปรารถนาที่เป็นภาพลวงตาแห่งโลกนี้ได้ คนพวกนี้พร้อมที่จะลืมทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากพระเจ้า และสามารถที่จะไม่มองความสวยงาม ความน่าเกลียด ความหวาน ความขมขื่นของสิ่งที่เป็นอยู่หลอก ๆ นี้ได้ คนพวกนี้พร้อมที่จะเข้ามาโลกหน้า และมองเป็นรัศมีความสูงส่งของพระผู้เป็นเจ้าได้โดยไม่มีม่านแห่งวัตถุมาบังกั้น คนพวกนี้พร้อมที่จะข้ามขั้นตอนของความสมบูรณ์แห่งมนุษยชาติซึ่งจะผ่านไปได้ก็ด้วยการละทิ้งชีวิตชั่วคราวนี้ และพร้อมจะเข้าไปอยู่ใกล้พระผู้เป็นเจ้า เฉพาะคนพวกนี้เท่านั้นที่อิสลามจะบอกความลับของพระผู้เป็นเจ้าให้ในภาษาที่พวกเขาเท่านั้นที่จะเข้าใจ และจะนำเขาขึ้นมาจากก้นบึ้งแห่งความโง่เขลาไปสู่จุดสุดยอดของความรู้และวิทย์ปัญญา

(ต่อฉบับหน้า)